

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การศึกษาคุณค่าทางโภชนะของวัตถุดิบอาหารสัตว์ในท้องถิ่นเขตจังหวัดปัตตานี

Studies on Nutritive Value of Local Feedstuffs in Pattani Province

โดย

สมนึก สอนนอก

นพแสน พรหมอินทร์

แผนกวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

ภาควิชาเทคโนโลยีและการอุตสาหกรรม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2550

บทคัดย่อ

การสำรวจแหล่งผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ในเขตจังหวัดปัตตานี พบว่าแหล่งผลิตวัตถุดิบส่วนใหญ่จากโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการด้านประมง ได้แก่ โรงงานปลากระป๋อง โรงงานผลิตน้ำบูดู โรงงานผลิตปลาป่น ซึ่งผลพลอยได้จากโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวคือปลาป่น ส่วนผลพลอยได้จากการเกษตร อาทิ เช่น รำละเอียด ปลาขี้ขาว จากโรงสีข้าว เยื่อในต้นสาจากโรงผลิตแป้งต้นสา และกากมะพร้าวจากโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าว พบอยู่น้อยมากในจังหวัดปัตตานี

การสุ่มเก็บตัวอย่างวัตถุดิบอาหารสัตว์เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานโดยส่วนใหญ่เป็นใบพืช และวัตถุดิบพิเศษเหลือทางการเกษตร ผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมต่างๆ และวัชพืช ทำการสุ่มเก็บตัวอย่างจำนวน 15 ตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีได้ผลดังนี้ วัตถุดิบที่สามารถเป็นแหล่งโปรตีน ได้แก่ ใบผักตบชวา และสาหร่ายไฟ มีโปรตีน 19.11 และ 14.13 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ วัตถุดิบที่เป็นแหล่งพลังงาน ได้แก่ ผักเบี้ย เปลือกกล้วยหินดิบ เปลือกกล้วยหินสุก และเยื่อในต้นสา มีปริมาณ 79.51, 78.37, 71.56 และ 71.26 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ วัตถุดิบส่วนใหญ่มีเยื่อใยสูง ยกเว้นเยื่อในต้นสา มีอยู่ 1.65 เปอร์เซ็นต์ วัตถุดิบในท้องถิ่นสามารถนำมาประกอบสูตรอาหารเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ ส่วนที่มีเยื่อใยสูงสามารถเป็นอาหารสำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้องได้

Abstract

The survey for feed-stuffs in Pattani Province, Thailand was found come from two major sources which are process factories for fishery (canning, Bu-Doo, pound-fish) and agriculture (rice mills, Sago-Palm starch, coconut oil) products. Most of feed stuffs were acquired as by-products of those process factories, for example; pound-fish from fishery process, broken-milled rice and rice bran from rice mills process, Sago-Palm pith and coconut garbage from Sago-Palm starch and coconut oil processes, respectively.

For basic record, the chemical analysis was conducted by sampling of fifteen samples from four groups of plants leaf, agricultural by-products, by-products from process factories, and weeds, respectively. Water hyacinth (*Eichhornia crassipes*) and stonewort (*Chara zeylanica* Kl. ex Willd) has high protein content of 19.11% and 14.13%, respectively. Four plants; Seapurslane (*Sesuvium portulacastrum*), unripe- and ripen-stone banana (*Musa sp.*) and Sago Palm pith were analysed to have high energy level of 79.51%, 78.31%, 71.56 and 71.26%, respectively. Most of selected plants had high fiber excepted Sago Palm pith (1.65%). This study suggested that there are several local raw materials can potentially be a valuable feed component. High fiber content stuffs could be suitable for ruminant.